

OBEC MOŠTENICA

Všeobecné záväzné nariadenie č.3/2019

Hlasovanie na základe hlasovacieho preukazu a úlohy obce

Obecné zastupiteľstvo obce Moštenica vo veciach územnej samosprávy v zmysle § 46 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva (ďalej len „volebný zákon“) a úpravy, ktorá je súčasťou pravidiel volieb do NR SR a volebného zákona, ktorý sa na ňu odkazuje aj v rámci úpravy pravidiel volieb prezidenta SR (§ 99) i pravidiel volieb do EP (§ 76) sa uznieslo na tomto:

Hlasovanie na základe hlasovacieho preukazu vo všeobecnosti

Základným zákonným predpokladaným spôsobom hlasovania je, v prípade všetkých druhov volieb, hlasovanie vo volebnej miestnosti určenej pre ten volebný okrskok, do ktorého volič so zreteľom na miesto svojho trvalého pobytu patrí. V praktickom živote však nemožno vylúčiť situácie, kedy sa volič, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov, nebude v čase volieb zdržiavať v mieste svojho trvalého pobytu. Zákon na takúto situáciu pamätá, a preto voličom umožňuje hlasovať aj v inej ako podľa miesta ich trvalého pobytu príslušnej volebnej miestnosti. Voličom je dokonca umožnené hlasovať v ktorejkoľvek volebnej miestnosti na území SR. Nástrojom umožňujúcim takéto hlasovanie je práve hlasovací preukaz. Hlasovací preukaz preto napomáha k praktickému zabezpečeniu ústavného princípu všeobecnosti volebného práva, keďže voličom uľahčuje praktický výkon ich volebného práva.

Pravidlá hlasovania na základe hlasovacieho preukazu, ako aj úlohy obce s takýmto hlasovaním spojené sú predmetom § 46 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva (ďalej aj len „volebný zákon“). Táto úprava je súčasťou pravidiel volieb do NR SR, no volebný zákon na ňu odkazuje aj v rámci úpravy pravidiel volieb prezidenta SR (§ 99) i pravidiel volieb do EP (§ 76). Nevyhnutným predpokladom pre možnosť hlasovania prostredníctvom hlasovacieho preukazu je **vybavenie hlasovacieho preukazu ešte pred samotnými voľbami**. Aktivitu v tomto smere musí prejavovať samotný volič, keďže hlasovací preukaz sa **vydáva len na žiadosť voliča**.

Obsah žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu

Ako už bolo naznačené, **žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu** má byť adresovaná **obci** (mestu alebo mestskej časti Bratislavy alebo Košíc). Pôjde o tú obec, na území ktorej má dotknutý volič trvalý pobyt, teda o tú **obec, v ktorej stálom zozname voličov je dotknutý volič zapísaný**.

Žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu musí obsahovať prinajmenšom nasledujúce údaje:

- (1) meno a priezvisko voliča;
- (2) rodné číslo alebo dátum narodenia voliča (ak ide o cudzinca bez prideleného rodného čísla);
- (3) štátnu príslušnosť voliča;

(4) adresu trvalého pobytu voliča a

(5) korešpondenčnú adresu, na ktorú volič žiada doručiť hlasovací preukaz. Ak volič v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu, obec mu hlasovací preukaz doručí na adresu jeho trvalého pobytu.

Volič môže do žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu uviesť aj to, že hlasovací preukaz zaňho prevezme iná osoba. V takomto prípade musí žiadosť obsahovať jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu.

Volebný zákon síce hovorí o tom, že predpokladom pre vydanie hlasovacieho preukazu je skutočnosť, že volič nebude môcť voliť vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, no obsahom žiadosti **nemúsi byť žiadne odôvodnenie toho, prečo volič nebude môcť hlasovať vo svojom okrsku**. Súčasťou žiadosti rovnako nemusí byť ani uvedenie toho volebného okrsku, v ktorom chce volič svoje volebné právo za pomoci hlasovacieho preukazu vykonať. Nie je vylúčené ani to, že volič bude na základe hlasovacieho preukazu hlasovať v obci svojho trvalého pobytu, no v inom volebnom okrsku, ako je ten, v ktorom má trvalý pobyt.

Forma žiadosti a kam má byť žiadosť doručená

Pokiaľ ide o spôsob doručenia žiadosti, volebný zákon predpokladá hneď niekoľko alternatív. Volič môže o vydanie hlasovacieho preukazu požiadať **osobne, poštou, elektronickou poštou** alebo aj prostredníctvom **splnomocnenca**. Z volebného zákona síce nie je úplne zrejmé, či má volič predložiť písomnú žiadosť aj v prípade osobnej žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu, no možno sa prikloniť k záveru, že by to mal spraviť. Obec je totiž povinná viesť evidenciu vydaných hlasovacích preukazov, ktorej súčasťou má byť aj žiadosť voliča o vydanie hlasovacieho preukazu. Existencia písomnej žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu následne predstavuje dôkaz o tom, že hlasovací preukaz nebol osobe vydaný svojvoľne, ale na jej výslovnú žiadosť.

Ak volič chce požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu prostredníctvom inej osoby (splnomocnenca), tejto musí vystaviť splnomocnenie. Volebný zákon však neprikazuje to, aby takéto splnomocnenie bolo úradne osvedčené, napríklad u notára. Volebný zákon rovnako nešpecifikuje ani to, kto splnomocnencom voliča byť môže alebo naopak, byť nemôže. Takýmto splnomocnencom preto môže byť nielen príbuzný voliča, ale prakticky akákoľvek osoba spôsobilá na právne úkony, ktorú si volič vyberie.

Osobne môže volič (alebo jeho splnomocnenec) požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu **v čase úradných hodín obecného úradu priamo na obecnom úrade**. Písomná žiadosť má byť **doručená na adresu obce** (obecného úradu) a elektronická žiadosť má byť **doručená na elektronickú adresu určenú obcou na doručovanie žiadostí**. Obec má povinnosť takúto elektronickú adresu zverejniť na svojich internetových stránkach (webovom sídle). V prípade, pokiaľ obec internetové stránky zriadené nemá, má povinnosť uviesť informáciu o elektronickej adrese na svojej úradnej tabuli.

Kedy má byť žiadosť doručená

Lehota na doručenie žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu závisí od formy podanej žiadosti. V prípade, ak sa volič (alebo jeho splnomocnenec) rozhodne o vydanie hlasovacieho preukazu požiadať **osobne**, musí tak spraviť **najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb**. V prípade volieb prezidenta SR tak môže spraviť najneskôr 15. marca pre prvé kolo volieb a 29. marca pre druhé kolo volieb, v prípade volieb do EP najneskôr 24. mája. Zaujímavosťou je, že v prípade osobnej žiadosti splnomocnenca voliča volebný zákon hovorí nie o poslednom pracovnom dni, ale (len) o poslednom dni pred konaním volieb. Aj napriek takémuto zneniu je však aj v prípade osobnej žiadosti splnomocnenca voliča na mieste požadovať jeho osobnú žiadosť najneskôr posledný pracovný deň pred dňom konania volieb.

Naopak, pokiaľ volič bude žiadať o vydanie hlasovacieho preukazu **písomne poštou alebo elektronickou poštou**, jeho žiadosť musí byť **doručená najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb**. V prípade volieb prezidenta preto musí byť žiadosť doručená najneskôr 25. februára pre prvé kolo volieb a najneskôr 11. marca pre druhé kolo volieb. V prípade volieb do EP musí byť žiadosť doručená najneskôr 6. mája. V uvedený deň musí byť žiadosť, ak ide o žiadosť písomnú, skutočne obci doručená, nestačí len jej podanie na poštovú prepravu.

Volebný zákon neupravuje to, či môže obec voličovi zmeškanie lehoty odpustiť, teda to, či by mala voličovi hlasovací preukaz vydať aj v prípade, ak bude jeho žiadosť doručená neskôr ako 15 pracovných dní pred dňom konania volieb. Volebný zákon nepredpokladá ani použitie pravidla uvedeného v **zákone o správnom konaní (§ 28)**, podľa ktorého môže správny orgán zmeškanie lehoty odpustiť. Obec síce nemá povinnosť hlasovací preukaz voličovi na základe žiadosti doručenej po uplynutí lehoty vydať, no súčasne treba dodať, že ak by tak obec spravila, nešlo by o porušenie zákona. Naopak, takýto krok by mohol len napomôcť praktickému výkonu volebného práva voliča.

Kedy má byť hlasovací preukaz vydaný

Lehota obce na vydanie hlasovacieho preukazu rovnako závisí od spôsobu, akým volič o jeho vydanie požiadal. Ak volič (alebo jeho splnomocnenec) požiadal o vydanie hlasovacieho preukazu **osobne na obecnom úrade počas úradných hodín**, hlasovací preukaz mu má byť **vydaný bezodkladne**. Inými slovami, obec je v danom prípade povinná hlasovací preukaz voličovi odovzdať priamo do rúk bezprostredne po podaní žiadosti.

V prípade, ak bola žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu obci doručená **písomne poštou alebo elektronickou poštou**, má byť hlasovací preukaz vydaný a zaslaný **najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti**. Pre počítanie takejto lehoty sa neberie do úvahy deň doručenia žiadosti. Ak bola teda žiadosť obecnému úradu doručená napr. v pondelok, hlasovací preukaz má byť voličovi zaslaný poštou najneskôr vo štvrtok.

Obec hlasovací preukaz zasiela buď **na adresu trvalého pobytu voliča, alebo na inú adresu, ktorú za týmto účelom volič vo svojej žiadosti uviedol**. Prednosť by mala mať práve táto iná voličom určená adresa. Adresa trvalého pobytu je preto len druhou alternatívou pre prípad, pokiaľ by volič v žiadosti neuviedol inú adresu. Nie je preto vylúčené ani to, že volič už v žiadosti uvedie adresu, na ktorej sa bude zdržiavať v čase volieb a v mieste ktorej napokon aj volebné právo, práve za pomoci hlasovacieho preukazu, vykoná.

Hlasovací preukaz **môže osobne prevziať aj iná osoba**, ktorej údaje volič v žiadosti uvedie. Rovnako nie je vylúčené ani to, že **hlasovací preukaz si prevezme volič sám**, a to aj napriek tomu, že to znenie volebného zákona výslovne neupravuje. Ako logické by totiž nepôsobilo to, ak by na základe písomnej žiadosti voliča mohla hlasovací preukaz prevziať iná osoba, no nie sám volič.

Vzhľad hlasovacieho preukazu

Vzhľad hlasovacieho preukazu by mal byť jednotný. Tlačivo slúžiace ako základ pre hlasovací preukaz totiž v zmysle volebného zákona zabezpečuje Ministerstvo vnútra SR. Ministerstvo vnútra takéto tlačivá následne doručuje obciam prostredníctvom okresných úradov.

Tlačivo hlasovacieho preukazu má mať ochranné prvky, ktoré majú zabrániť, resp. sťažiť jeho prípadnú falzifikáciu. Na tlačive musí byť taktiež miesto pre doplnenie údajov o voličovi, ako aj údajov o osobe, ktorá hlasovací preukaz voličovi vydala. Tieto údaje následne do tlačiva doplní obec (zodpovedný pracovník obce) po doručení žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu. Okrem údajov o voličovi sa do tlačiva wpisuje aj údaj o tom, pre aké voľby sa hlasovací preukaz vydáva. V záujme jednoznačnosti je vhodné uviesť nielen názov volieb (napr. „voľby prezidenta Slovenskej republiky“), ale aj dátum, kedy sa voľby budú konať. Osoba vydávajúca hlasovací preukaz má povinnosť hlasovací preukaz aj podpísať a pripojiť dátum vydania. Tlačivo hlasovacieho preukazu musí obec taktiež opatriť odtlačkom úradnej pečiatky obce.

Hlasovací preukaz sa štandardne vydáva v štátnom jazyku, teda v slovenskom jazyku. Volebný zákon však predpokladá aj možnosť jeho vydania v jazyku národnostnej menšiny. Týka sa to však len tých obcí, v ktorých žije minimálny podiel obyvateľov hlásiacich sa k národnostnej menšine. Podrobnosti upravuje [zákon o používaní jazykov národnostných menšín](#).

Dva hlasovacie preukazy v prípade prezidentských volieb?

Určité výkladové ťažkosti môže vyvolávať skutočnosť, že voľby prezidenta Slovenskej republiky sú potenciálne až dvojkoľové. Otázkou teda je to, či má volič žiadať o vydanie hlasovacieho preukazu v prípade, pokiaľ ho bude potrebovať v oboch kolách volieb, osobitne pred prvým kolom volieb a osobitne pred druhým kolom volieb. Keďže volebný zákon pri voľbách prezidenta len odkazuje na úpravu volebných preukazov pri voľbách do národnej rady, jednoznačnú odpoveď na položenú otázku v ňom nenájdeme. Záveru o potrebe dvoch osobitných hlasovacích preukazov nasvedčuje aj povinnosť okrskovej volebnej komisie hlasovací preukaz voličovi po jeho identifikácii odobrať a pripojiť ho k zoznamu voličov.

Volebný zákon však teoreticky nekladie prekážku pre to, aby volič jednou žiadosťou požiadal o vydanie dvoch hlasovacích preukazov, jedného vo vzťahu k prvému kolu volieb, druhého vo vzťahu k druhému kolu volieb. V takomto prípade by však na hlasovacom preukaze malo byť jednoznačne uvedené, v rámci údajov o tom, pre aké voľby sa vydáva, aj to, či je určený pre prvé alebo druhé kolo volieb. Ak by totiž takýto údaj na hlasovacom preukaze chýbal, volič by mohol oba hlasovacie preukazy využiť v rôznych volebných miestnostiach v rovnakom kole volieb, čím by došlo k narušeniu rovnosti volebného práva. V takomto prípade by totiž volič *de facto* získal dva hlasy.

Ďalšie povinnosti obce súvisiace s vydávaním hlasovacích preukazov

Volebný zákon stanovuje pre obec aj ďalšie povinnosti súvisiace s vydávaním hlasovacích preukazov. Prvou povinnosťou je vedenie **evidencie o vydaných hlasovacích preukazoch**. Súčasťou evidencie majú byť aj žiadosti o vydanie hlasovacieho preukazu. Evidencia má obsahovať číslo vydaného hlasovacieho preukazu, osobné údaje voliča (meno a priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia, štátna príslušnosť a adresa trvalého pobytu voliča) a dátum vydania hlasovacieho preukazu.

Druhou dôležitou povinnosťou obce súvisiacou s vydávaním hlasovacích preukazov je **vyčiarknutie voliča zo zoznamu voličov s poznámkou, že dotknutému voličovi bol vydaný hlasovací preukaz**. Aj napriek skutočnosti, že to volebný zákon výslovne a zrozumiteľne nerieši, malo by ísť o vyčiarknutie zo zoznamu voličov pre konkrétny volebný okrskok (§ 10) a nie o vyčiarknutie zo stáleho zoznamu voličov (§ 9). Vydaný hlasovací preukaz sa totiž vzťahuje len na **jedny konkrétne voľby** a nie univerzálne do budúcnosti. Volič by preto mal zostať zapísaný v stálom zozname voličov, ktorý má, na rozdiel od zoznamov voličov pre konkrétne volebné okrsky, permanentný charakter.

Obe uvedené povinnosti obce sledujú záujem na zabezpečení princípu rovnosti volebného práva. Ak by totiž obec dôkladne nevedla evidenciu o vydaných hlasovacích preukazoch, mohlo by sa stať, že jednému voličovi by bolo vydaných aj viacero takýchto preukazov. Volič by následne mohol hlasovať viac razy, vždy v inej volebnej miestnosti, čím by fakticky získal viac hlasov, resp. väčšiu váhu svojho hlasu.

Toto všeobecne záväzné nariadenie č.3/2019 schválilo obecné zastupiteľstvo obce Moštenica na svojom zasadnutí dňa 13.3.2019 uznesením č. II.3

Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť 14.3.2019

V Moštenici 13.3.2019

Vyvesené na úradnej tabuli dňa 25.2.2019

Zvesené z úradnej tabule: 12.3.2019